

Tekst łatwy
do czytania
i zrozumienia

Materiały edukacyjne

Pory roku. Zima

Zajęcia z funkcjonowania osobistego i społecznego
w szkole podstawowej – I poziom edukacyjny
dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną
w stopniu umiarkowanym i znacznym

Marta Woźniak

Małgorzata Ciesielska

Minister
Edukacji i Nauki

Ministerstwo
Edukacji i Nauki

Materiały edukacyjne/ćwiczeniowe dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną opracowano w ramach zadania zleconego i dofinansowanego przez Ministra Edukacji i Nauki pod nazwą „**Czytam i wiem – tekst łatwy do czytania i zrozumienia w szkole. Opracowanie i upowszechnienie materiałów edukacyjnych i ćwiczeniowych w wersji łatwej do czytania i zrozumienia, instrukcji dotyczącej ich tworzenia i wykorzystania w pracy z uczniami oraz rekomendacji dotyczących wdrożenia rozwiązań w praktykę szkolną**”.

Materiały edukacyjne i ćwiczeniowe zostały opracowane zgodnie z podstawą programową kształcenia ogólnego w szkole podstawowej – I poziom edukacyjny dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym i znacznym.

Zadanie zrealizowało:

Polskie Stowarzyszenie na rzecz Osób
z Niepełnosprawnością Intelektualną
ul. Głogowa 2b
02-369 Warszawa

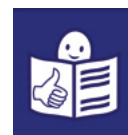

Wsparcie autorek przez Zespół ds. tekstu łatwego
do czytania i zrozumienia:

Specjalistka ds. tekstu łatwego	Dorota Tomaszewska
Konsultacja i redakcja	Barbara Ewa Abramowska Karolina Makowiecka
Konsultacja dostępności	Małgorzata Tyska
Projekt okładki i ilustracje	Elżbieta Grądział
Skład i łamanie	MONDI Plus Sp. z o.o.

Rok opracowania 2021

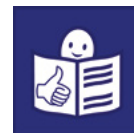
ISBN 978-83-66940-61-1

Spis treści

Pory roku	4
Oznaki zimy	9
Zimowe ubrania	10
W zimie pomagamy zwierzętom	10
Jedzenie dla ptaków	12
Zimowe sporty i zabawy	14

Pory roku

W Polsce są 4 pory roku.

To znaczy, że w ciągu 1 roku są:

- wiosna
- lato
- jesień
- zima.

Kiedy minie 1 rok, znowu będą takie same pory roku.

21 marca zaczyna się wiosna.

Dzień i noc trwają tyle samo godzin.

Mówimy, że jest **zrównanie dnia z nocą**.

Potem każdy dzień jest dłuższy.

Wiosną topnieje śnieg. Częściej świeci słońce.

Temperatura powietrza jest wyższa.

Oznacza to, że jest cieplej na dworze.

Rosną pierwsze wiosenne kwiaty.

Przebiśniegi i pierwiosniki.

Na drzewach pojawiają się pąki kwiatowe.

Kwitną:

- brzozy
- leszczyny
- wierzby.

Na kwiaty wierzby mówi się bazie lub kotki.

Na wiosnę ptaki wracają do Polski z ciepłych krajów.

Na niebie widać:

- skowronki
- bociany
- jaskółki.

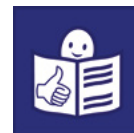
Słychać śpiew ptaków.

Na wiosnę niektóre zwierzęta budzą się z zimowego snu. W lesie można spotkać:

- niedźwiedzie
- jeże
- borsuki.

22 czerwca rozpoczyna się lato.

Jest to najdłuższy dzień w roku.
W lecie dni są długie i ciepłe.
Dzień trwa dłużej niż noc.

Latem często pada deszcz.
Czasami są burze.
Po deszczu na niebie widać kolorową tęczę.

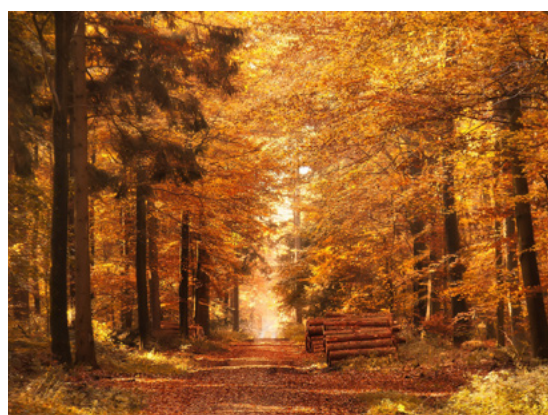

Latem dojrzewają owoce.
Na polach rolnicy ścinają zboże.
Zwierzęta w lasach mają dużo jedzenia.

23 września zaczyna się jesień.

Dzień i noc mają tyle samo godzin.
Potem każdy dzień jest już krótszy.

Jesienią liście na drzewach zmieniają kolor na żółty i czerwony.
Na dworze robi się chłodniej.

Jesienią wykopuje się z ziemi warzywa.

Na przykład:

- ziemniaki
- marchew
- buraki.

Mówi się na to **wykopki**.

Jesienią zwierzęta zbierają zapasy na zimę.

Część ptaków odlatuje do ciepłych krajów.

Tam znajdą dla siebie jedzenie.

Wiosną znowu wrócą do Polski.

Jesienią w nocy jest zimno.

Czasami są przymrozki.

To znaczy, że temperatura spada poniżej zera.

Pada deszcz ze śniegiem lub śnieg.

22 grudnia zaczyna się zima.

Zima to najchłodniejsza pora roku.

Krótko świeci słońce.

Szybko robi się ciemno.

Temperatura spada poniżej zera.

Z nieba lecą płatki śniegu.

Czasami wszędzie leży śnieg.

W parkach, lasach i ogrodach

robi się biało.

Dużo zwierząt zapada w sen zimowy.

To znaczy, że śpią całą zimę.

Obudzą się wiosną.

W ten sposób chcą przetrwać zimę.

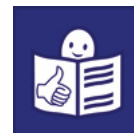
Część zwierząt szuka sobie miejsca

na sen zimowy. Na przykład w dziuplach

lub w norach pod ziemią.

Oznaki zimy

• Mróz

Temperatura na termometrze za oknem spada poniżej zera.

Jest bardzo zimno. Woda zamarza.

Dzieci mogą jeździć na łyżwach.

• Sople

Z dachu zwisają sople.

Sople to zamrożone krople wody, które spływały z dachu.

• Szron

Na gałęziach, szybach samochodów i w innych miejscach są małe igiełki z lodu. To jest szron.

• Śnieg

Biały, delikatny puch za oknem to śnieg. Wszystkie dzieci się cieszą, gdy napada go bardzo dużo.

• Lód

Zamarła kałuża i zamarzło jezioro.

Zamiast wody jest lód.

Tylko na lodzie można jeździć na łyżwach.

Zimowe ubranie

Zima to najchłodniejsza pora roku.
Wtedy nosimy ciepłe ubrania i buty.

Kurtka i gruby sweter to ubrania najlepsze
na zimę. Zimą wkładamy:

- ciepłą czapkę na głowę
- ciepły szal na szyję
- rękawiczki na dłonie
- grube skarpety i ciepłe buty na stopy.

W zimie pomagamy zwierzętom

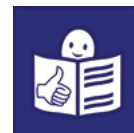
Zima to trudny czas dla niektórych zwierząt.
Na przykład dla:

- lisów
- jeleni
- dzików.

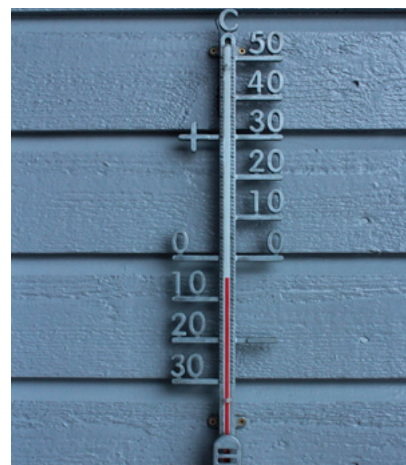
Te zwierzęta nie śpią.

Potrzebują pomocy od ludzi.

Temperatura często spada poniżej zera.
Rzeki i jeziora są zamrożone.
Wszędzie leży śnieg.
Zwierzęta szukają jedzenia pod śniegiem.

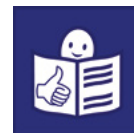

Leśnicy wkładają do paśników siano, marchew i kapustę.
Paśnik wygląda jak domek zrobiony z desek. Przykryty jest daszkiem. W środku jest miejsce na włożenie jedzenia dla zwierząt.

Szefem leśników jest leśniczy.
Opiekuje się lasem.
Zna w lesie każdą ścieżkę.
Pomaga ptakom i zwierzętom przetrwać zimę.

Jedzenie dla ptaków

Mroźna i śnieżna zima to trudny czas dla ptaków. Niektóre ptaki zostają zimą w Polsce. Bez pomocy ludzi jest im trudno znaleźć jedzenie.

W Polsce na zimę zostają na przykład:

- **Sikorka**

Ma żółty brzusek i białe policzki.

- **Wróbel**

Jest cały szary i często chowa się w krzakach.

- **Gil**

Ma pomarańczowy brzusek i szaro-czarne skrzydła.

W Polsce na zimę zostają również:

- **Gawron**

Czarny ptak, który nie jest ani duży, ani malutki, tylko średni.

- **Dzięcioł**

Kolorowy ptaszek, który stuka dziobem w drzewo stuk, stuk, stuk.

Ptacom pomagamy tylko w czasie zimy.

Ptaki karmimy codziennie.

Na przykład dla niektórych ptaków na gałązkach wieszamy słoninę.

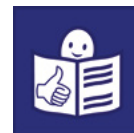

Dla innych ptaków potrzebne są nasiona.

Wsypujemy nasiona do karmnika.

W ten sposób pomagamy ptakom przetrwać zimę.

Zimowe sporty i zabawy

Zimą uczniowie mają ferie zimowe. Oznacza to, że mają przerwę od zajęć szkolnych.

Zima to czas odpoczynku i rozrywki. To czas zabaw na śniegu.

Zabawy na śniegu to na przykład:

- zjeżdżanie z góry na sankach
- jazda na nartach
- jazda na łyżwach.

Zimą możesz wziąć udział w kuligu.

Kulig to kilka małych sanek przyczepionych do dużych sań. Duże sanie ciągną konie.

Pamiętaj o zasadach bezpiecznych zabaw zimowych:

- Ubieraj się ciepło.
- Na łyżwach jeźdź tylko na lodowisku.
- Do zjazdów na sankach wybieraj miejsca bez ulic i rzek.

Jeziora i rzeki są niebezpieczne do zabawy. Lód w każdej chwili może się załamać pod tobą.

Zimą robi się szybko ciemno. Noś ubrania z odblaskami. Będziesz widoczny dla kierowców.

Zapamiętaj telefony alarmowe.
Mogą się przydać, gdy zdarzy się wypadek.

Numer alarmowy **112**

Pogotowie ratunkowe **999**

Straż Pożarna **998**

Policja **997**

Autorzy zdjęć, licencja i linki:

Licencja

<https://pixabay.com/pl/service/license/>

Strona 4

- 4.1 Autor: nidan/510 images.
<https://pixabay.com/pl/photos/drzewo-zima-krajobraz-nastr%C3%B3j-618636/>
<https://pixabay.com/pl/photos/drzewo-wiosna-charakter-sezon-740901/>
<https://pixabay.com/pl/photos/drzewo-zielony-li%C5%9Bcie-wiosna-sezon-773736/>
<https://pixabay.com/pl/photos/drzewo-charakter-krajobraz-596453/>
- 4.2 Autor: gosiak1980.
<https://pixabay.com/pl/photos/przyroda-natura-ro%C5%9Bliny-drzewa-5016245/>
- 4.3 Autor: sunflair.
<https://pixabay.com/pl/photos/wiosna-przebi%C5%9Bnieg-kwiat-1166564/>

Strona 5

- 5.1 Autor: erwin66as.
<https://pixabay.com/pl/photos/bazie-ga%C5%82%C4%85zka-ro%C5%9Blina-kotki-4030054/>
- 5.2 Autor: MabelAmber.
<https://pixabay.com/pl/photos/bocian-ptak-brodz%C4%85cy-zwierz%C4%85t-4019495/>
- 5.3 Autor: Greg70.
<https://pixabay.com/pl/photos/borsuki-przyrody-zwierz%C4%85t-3790321/>

Strona 6

- 6.1 Maslov_Slava.
<https://pixabay.com/pl/photos/kwiaty-mack-natura-kwiaty-lato-792615/>
- 6.2 Autor: Romaboy.
<https://pixabay.com/pl/photos/t%C4%99cza-niebo-niebieski-kolor-chmury-5431231/>
- 6.3 Autor: lilou.
<https://pixabay.com/pl/photos/kombajn-pszenicy-%C5%BCniwa-409133/>
- 6.4 Autor: Foto-Rabe.
<https://pixabay.com/pl/photos/%C5%9Bcie%C5%BCka-lasu-jesieni%C4%85-spadek-li%C5%9Bci-1032460/>

Strona 7

- 7.1 Autor: olgabochojewska.
<https://pixabay.com/pl/photos/li%C5%9Bcie-jesienne-klonowe-klonu-4144167/>
- 7.2 Autor: AnnaPersson.
<https://pixabay.com/pl/photos/warzywo-marchew-warzywa-ziemniak-1007033/>
- 7.3 geralt.
<https://pixabay.com/pl/photos/serce-chmury-bocian-bociany-mi%C5%82o%C5%9B%C4%87-2980848/>
- 7.4 ashirova0.
<https://pixabay.com/pl/photos/termometr-zima-mr%C3%B3z-vintage-zimno-751422/>

Strona 8

- 8.1 Autor: Hans.
<https://pixabay.com/pl/photos/drzewo-zimowy-szron-oddzia%C5%82-1959267/>
- 8.2 Autor: ashirova0.
<https://pixabay.com/pl/photos/termometr-zima-mr%C3%B3z-vintage-zimno-751422/>
- 8.3 Autor: Vale777.
<https://pixabay.com/pl/photos/nied%C5%BAwiedzie-polarne-%C5%9Bnieg-sen-981492/>

Strona 9

- 9.1 Autor: ashirova0.
<https://pixabay.com/pl/photos/termometr-zima-mr%C3%B3z-vintage-zimno-751422/>
- 9.2 Autor: Couleur.
<https://pixabay.com/pl/photos/sopel-lodu-dach-wody-zimno-frost-3819301/>
- 9.3 Autor: fabe-lau.
<https://pixabay.com/pl/photos/apple-frost-zima-l%C3%B3d-szron-zimno-5794354/>
- 9.4 Autor: artbaggag.
<https://pixabay.com/pl/photos/%C5%9Bnieg-pokrywa-%C5%9Bnie%C5%BCna-p%C5%82atki-%C5%9Bniegu-1931723/>
- 9.5 Autor: Bru-nO.
<https://pixabay.com/pl/photos/kostki-lodu-l%C3%B3d-wody-zimno-3506781/>

Strona 10

- 10.1 Autor: Mitrey.
<https://pixabay.com/pl/photos/zima-%C5%9Bnieg-rodzina-dziecko-zabawa-5974422/>
- 10.2 Autor: MariaGodfrida.
<https://pixabay.com/pl/photos/r%C4%99kawice-r%C4%99kawiczki-dziane-pels-1177211/>
- 10.3 Autor: RitaE.
<https://pixabay.com/pl/photos/jele%C5%84-las-daniele-charakter-dziki-1963837/>

Strona 11

- 11.1 Autor: Niko_Shogol.
<https://pixabay.com/pl/photos/termometr-zima-mr%C3%B3z-vintage-zimno-751422/>
- 11.2 Autor: JerzyGorecki.
<https://pixabay.com/pl/photos/pa%C5%9Bnik-las-dokarmianie-siano-budka-1287840/>
- 11.3 Autor: Niko_Shogol.
<https://pixabay.com/pl/photos/cz%C5%82owiek-gospodarstwa-bia%C5%82ka-toborek-2125024/>

Strona 12

- 12.1 Autor: sipa.
<https://pixabay.com/pl/photos/magnolia-oddzia%C5%82%C3%B3w-kwiat-wiosna-2218788/>
- 12.2 Autor: rotonara.
<https://pixabay.com/pl/photos/sikorka-mysz-miecz-lotne-ptak-539367/>
- 12.3 Autor: suju-foto.
<https://pixabay.com/pl/photos/wr%C3%B3bel-sperling-ptak-upierzenie-4334964/>
- 12.4 Autor: Oldiefan.
<https://pixabay.com/pl/photos/gil-zwyczajny-pyrrhula-ptak-samiec-1269677/>

Strona 13

- 13.1 Autor: Arcaion.
<https://pixabay.com/pl/photos/gawron-ptak-czarny-ptak-3876433/>
- 13.2 Autor: Luca_Cagnasso.
<https://pixabay.com/pl/photos/dzi%C4%99cio%C5%82-ptak-zwierz%C4%85t-las-drewno-5081651/>
- 13.3 Autor: satynek.
<https://pixabay.com/pl/photos/zima-karmnik-sikorka-karmienie-4751520/>
- 13.4 Autor: ivabalk.
<https://pixabay.com/pl/photos/ptaki-podajnika-karmnik-dla-ptak%C3%B3w-664232/>

Strona 14

- 14.1 Autor: marcisim.
<https://pixabay.com/pl/photos/dziecko-zima-%C5%9Bnieg-wycieczka-1058285/>
- 14.2 Autor: lenahelfinger.
<https://pixabay.com/pl/photos/dla-dzieci-ch%C5%82opc%C3%B3w-dzieci-5263774/>
- 14.3 Autor: TomaszProszek.
<https://pixabay.com/pl/photos/kulig-konie-zima-%C5%9Bnieg-zwierz%C4%99ta-549727/>

Strona 15

- 15.1 Autor: 134213.
<https://pixabay.com/pl/photos/%C5%82y%C5%BCwiarka-figurowa-l%C3%B3d-elegancki-266512/>
- 15.2 Autor: RobinTheHooded.
<https://pixabay.com/pl/photos/jazda-na-%C5%82y%C5%BCwach-%C5%82y%C5%BCwy-dziewczyna-4840119/>
- 15.3 Autor: mohamed_hassan.
<https://pixabay.com/pl/illustrations/edukacyjny-film-animowany-szko%C5%82y-2898150/>

Strona 16

- 16.1 Autor: a-mblomma.
<https://pixabay.com/pl/illustrations/znak-numer-alarmowy-za-pomoc%C4%85-2072243/>
- 16.2 Autor: Peggy_Marco.
<https://pixabay.com/pl/illustrations/pogotowie-ratunkowe-pierwszej-pomocy-1874764/>
- 16.3 Autor: Elsemargriet.
<https://pixabay.com/pl/photos/ogie%C5%84-w%C3%B3z-stra%C5%BCacki-pojazd-czerwony-5018507/>
- 16.4 Autor: Renardo la vulpo.
<https://commons.wikimedia.org/w/index.php?search=polski+samoch%C3%B3d+policyjny&title=Special:MediaSearch&go=Go&type=image>